

**NACIONALNO VIJEĆE ZA RAZVOJ LJUDSKIH
POTENCIJALA
II. mandat**

KLASA: NVRLJP-22-00019
URBROJ: NVRLJP-00019-22-0011

Zagreb, 10. studenog 2022.

ZAPISNIK

**s 5. sjednice Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala
održane dana 27. rujna 2022. godine u Ministarstvu znanosti i obrazovanja,
Donje Svetice 38
(s početkom u 13,00 sati)**

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi Nacionalnog vijeća: Marina Cvitanušić Brečić, Irena Bačelić, Danijela Žagar, Luka Novosel, Darko Šeperić, Suzana Curavić, Jasminka Martinović, Dario Ćorić, Petar Mišević, Mirela Franović, Josipa Češnovar, Damir Vusić, Andrej Marušić, Mario Vučić, Vesna Ivasović, Emita Blagdan

Članovi Nacionalnog vijeća koji nisu sudjelovali na sjednici: Robert Blažinović, Edita Stilin, Davor Lonić, Dragan Bagić, Hrvoje Balen, Ivana Bilić, Ivana Čuković-Bagić, Gordana Nikolić, Ivana Drobac Kern

Osim članova Nacionalnog vijeća sjednici su prisustvovali: Loredana Maravić (MZO), Marko Ek (MZO)

Uvodne riječi

Članovima Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala (u daljnjem tekstu: Nacionalno vijeće) uvodno se obratila Marina Cvitanušić Brečić, predsjednica Nacionalnog vijeća, pozdravila je nazočne te utvrdila da je na sjednici prisutno **16 članova** čime je utvrđeno postojanje kvoruma.

Dnevni red:

1. Usvajanje prijedloga dnevnog reda
2. Usvajanje zapisnika s 4. sjednice Nacionalnog vijeća
3. Prezentacija na temu *Prilike i izazovi internacionalizacije visokog obrazovanja* (Hrvatska udruga poslodavaca)
4. Razno

Ad 1.

Predloženi dnevni red 5. sjednice Nacionalnog vijeća jednoglasno je usvojen.

Ad 2.

Zapisnik s 4. sjednice Nacionalnog vijeća jednoglasno je usvojen.

Ad 3.

Prezentaciju *Prilike i izazovi internacionalizacije visokog obrazovanja* održali su predstavnici Hrvatske udruge poslodavaca (u daljnjem tekstu: HUP) – Jasminka Martinović i Dario Ćorić. Jasminka Martinović u uvodnom dijelu predavanja upoznala je članove Nacionalnog vijeća s informacijama o području djelovanja HUP-a i njegovim strategijama, regulativama, kao i s ciljem poticanja poduzetništva u društvu i stvaranja kvalitetnijih uvjeta za iste. HUP jer osnovan 1993. godine i prvih 10-15 godina su se povremeno bavili proučavanjem i nužnim povezivanjem obrazovanja i tržišta rada, primjerice, kroz politike zapošljavanja, no u zadnje vrijeme je to intenzivirano zbog trenutne situacije na tržištu. Trenutno je na tržištu prisutan značajan nedostatak radne snage i kvalificirane radne snage, u nekim je sektorima to vidljivije, primjerice, u ugostiteljstvu i građevinarstvu. Također, tržište ne pamti ovoliki nedostatak visokokvalificirane radne snage pa je u zadnje vrijeme ta tema vrlo istaknuto prisutna u radu HUP-a. Aktivne mjere politike samozapošljavanje, vaučera i sl. svakako su pozitivne mjere kojima se mogu premostiti i nadići trenutne teškoće na tržištu rada. Istaknuli su zanimljive podatke – najveći broj izdanih dozvola za rad i studiranje u Republici Hrvatskoj odnosi se na državljane Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, a onda Nepala i Filipina. Strani radnici su uglavnom srednje stručne spreme koji rade u ugostiteljstvu i građevinarstvu.

U drugom dijelu izlaganja, Jasminka Martinović i Dario Ćorić iznijeli su statističke podatke o broju učenika u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj – u osnovnim je školama od 2013./2014. do 2021./2022. šk. godine pad broja učenika oko 5 %, dok u srednjim školama taj pad iznosi čak oko 19 %, to posljedično dovodi i do pada broj maturanata koji iznosi oko 20 % u zadnjih pet godina. Takav negativan trend broja učenika u osnovnim i srednjim školama dovodi i do manjeg broja studenata na hrvatskim visokim učilištima. Članovi Nacionalnog vijeća uključili su se u raspravu i iznijeli svoja razmatranja o temi.

Petar Mišević, predstavnik Hrvatske gospodarske komore (u daljnjem tekstu: HGK), istaknuo je problem pada broja studenata u visokom obrazovanju, što prati već nekoliko godina, upozorio je da sveučilišta nemaju dovoljno studenata, što posljedično uzrokuje da u pojedinim studijskim programima nema upisanih, odnosno da je u pojedinim studijskim programima vrlo mali broj upisanih studenata što dovodi do viška nastavnika. Napominje da je vrlo slična situacija i u ostalim zemljama Europske unije. Dio hrvatskih studenata odlazi u druge države Europske unije jer tamo dobivaju bolje prilike za studij, a osiguravaju im se i bolji uvjeti rada i života općenito pa često i ostaju u tim zemljama. Ako se želi internacionalizirati visoko obrazovanje, ističe Petar Mišević, onda treba provoditi kampanje u državama u kojima Hrvatska ima tu priliku i ponuditi svoja sveučilišta i studijske programe i na taj način privući strane studente. Predlaže prostor Južne Amerike u kojoj živi mnogo Hrvata i stanovnika hrvatskog porijekla koji bi bili dobri kandidati za studiranje u Hrvatskoj.

U raspravu se uključila i Emita Blagdan koja je s pozicije Agencije za znanost i visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu: AZVO) komentirala mogućnosti upisa i broj studenata na studijima općenito, ali i stranih studenata. Ukazala je na važnost donošenja kvalitetnih mjera za unaprjeđenje ovog pitanja.

Članovima Nacionalnog vijeća obratila se i gošća na sjednici – Loredana Maravić, voditeljica Službe za strategiju i internacionalizaciju visokog obrazovanja u Ministarstvu znanosti i obrazovanja (u daljnjem tekstu: MZO), istaknula je da MZO kontinuirano radi na internacionalizaciji visokog obrazovanja i provodi niz mjera kojima se nastoje ukloniti prepreke internacionalizaciji visokog obrazovanja. Primjerice, zajedno s Agencijom za mobilnost i programe Europske unije (u daljnjem tekstu: AMPEU) provodi aktivnosti namijenjene privlačenju stranih studenata pod sloganom *Study in Croatia* što uključuje i nastupe na sajmovima visokog obrazovanja u drugim državama. U državnom proračunu se u sklopu financiranja AMPEU-a izdvajaju i sredstva namijenjena takvim aktivnostima. Za studente hrvatskog porijekla, pri čemu se posebno privlačilo studente iz Latinske Amerike, na nekim su javnim sveučilištima odobrene posebne kvote za upis pripadnika hrvatskog iseljništva, međutim, ta kampanja nije privukla očekivani broj studenata. Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske koji je proveo aktivnosti za privlačenje studenata hrvatskoga porijekla smatra da je prepreka nedovoljno poznavanje hrvatskog jezika pa su nastavljene aktivnosti za učenje hrvatskog jezika (na visokim učilištima u Hrvatskoj i *online*).

Istaknula je da je u zadnjih nekoliko godina značajno povećan broj studijskih programa na stranim jezicima, što je rezultat ESF projekata koji su se provodili 2019.-2021. MZO je osiguravanjem sredstava za poseban poziv za internacionalizaciju visokog obrazovanja koji se većinom sufinancirao sredstvima ESF-a postigao cilj – značajno povećanje broja studijskih programa na stranim jezicima.

Planira se nastavak financiranja internacionalizacije visokog obrazovanja u sklopu ESF+ i posebno će se predvidjeti aktivnosti za održivost postojećih 88 studija na stranim jezicima.

Također, istaknula je da su za cjelovite studije na stranom jeziku u Republici Hrvatskoj najviše zainteresirani studenti trećih zemalja, za razliku od studenata iz država Europske unije koji su zainteresirani samo za razne oblike studentskih razmjena. Povećanje broja stranih studenata koji će steći kvalifikaciju u Republici Hrvatskoj može ublažiti nedostatak radne snage u Republici Hrvatskoj. Iznijela je nekoliko mjera koje MZO provodi u svrhu uklanjanja prepreka u privlačenju studenata trećih država: koordinacija s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova (u daljnjem tekstu: MVEP) i Ministarstvom unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: MUP) vezano uz vize i boravak (objavljena je brošura s najnovijim informacijama za strane studente u izdanju AMPEU-a, MVEP je uspostavio *online* podnošenje zahtjeva za vize) te s Ministarstvom zdravstva vezano uz zdravstveno osiguranje (upućivanje očitovanja prilikom izmjena i dopuna *Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju*).

Damir Vusić, predstavnik visokih učilišta, spomenuo je češki visokoobrazovani sustav, oni su na vrijeme prepoznali nedostatak domaćih studenata i odlučili djelovati u smjeru opstanka sveučilišta, to rade privlačenjem stranih studenata pa je danas u toj državi svaki treći student strani student. Istaknuo je da u Hrvatskoj treba osmisliti dvije ključne aktivnosti vezane uz ovu temu, a to je osmisliti i provoditi aktivne strategije privlačenja stranih studenata, a onda im osigurati i dobre uvjete smještaja, hrane i zdravstvenog osiguranja. Ukazao je i na informaciju da je u Hrvatskoj u 2020./2021. akademskoj godini bilo samo 1031 stranih studenata.

Dario Ćorić nastavio je s predstavljanjem trećeg dijela prezentacije u kojemu je govorio o administrativnom procesu za studiranje stranih studenata u Hrvatskoj. U prvom koraku su prijava na željeni studij, predaja dokumentacije i motivacijski razgovor, u drugom je upisni postupak koji traje od 30 do 60 dana, a obuhvaća prijamni ispit ili intervju te prijevod dokumentacije na hrvatski jezik, u trećem koraku je prihvaćanje ponude za upis i plaćanje, što traje od 7 do 14 dana, a u četvrtom koraku prijava za vizu što traje od 10 do 45 dana, nakon toga slijedi ulaz u državu i prijava privremenog boravka. Cijeli je proces kompleksan i kompliciran i također je jedan od razloga zašto strani studenti izbjegavaju upise na naše studijske programe.

Nadalje, što se tiče rada stranih studenata, Dario Ćorić ističe da bi trebalo uskladiti *Zakon o obavljanju studentskih poslova* sa *Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj*. Da bi studenti iz trećih zemalja mogli obavljati privremene poslove putem Studentskih centara i koristiti pravo rada 20 sati tjedno, koje im daje *Zakon o strancima*, Studentski centri ih traže da se osiguraju putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, iako ih *Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj* na to ne obvezuje. Osim navedenog, problem je i u osiguravanju smještaja i prehrane stranih studenata za što bi Hrvatska također trebala osmisliti učinkovitije mjere.

Prema prezentaciji koju su pripremili članovi HUP-a predlaže se što bi trebalo uraditi da ovaj vid internacionalizacije visokog obrazovanja postane učinkovitiji:

1. pojačavati kapacitete u pojedinim konzularnim predstavništvima, koristiti mogućnost suradnje među našim konzularnim predstavništvima i potencijalno viznim centrima drugih EU članica te uspostaviti sustav praćenja performansi i motivacije/nagrađivanja konzularnih predstavništva u cilju ubrzanja izdavanja viza za redovne studente
2. izmijeniti *Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju* kako bi se smanjio iznos participacije studenata, državljana trećih zemalja
3. razmotriti izmjenu *Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na pokriće troškova prehrane studenata* kako bi i redovni studenti, državljani trećih zemalja, imali pravo na subvencioniranu prehranu i studentski smještaj, kao i redovni studenti iz Europske unije
4. pripremiti višegodišnji plan promocije Hrvatske kao destinacije inovatora, višestoljetne tradicije obrazovanja i vrata u EU – osigurati prisutnost na sajmovima te uvrstiti temu internacionalizacije obrazovanja u sve bilateralne susrete s ciljanim zemljama
5. izmijeniti *Zakon o hrvatskom državljanstvu* kako bi se hrvatsko državljanstvo moglo prirodjenjem dodijeliti i pojedincima koji su u roku šest godina uspješno završili preddiplomski i diplomski studij u Hrvatskoj te stekli diplomu iz jednog od deficitarnih područja te zadovoljili sve ostale administrativne zahtjeve za stjecanje državljanstva
6. uvrstiti temu internacionalizacije studija na akreditiranim visokim učilištima u *Nacionalnu razvojnu strategiju Hrvatska do 2030.*

7. uvrstiti u višegodišnji financijski plan (MFF 2021-27) i Operativne programe ESF i ERDF financijska sredstva za prilagodnu nacionalne infrastrukture internacionalnim studentima, prilagodbu studijskih programa i lokalne infrastrukture te za programe promocije na trećim tržištima.

Predsjednica i ostali članovi Nacionalnog vijeća zahvalili su predstavnicima HUP-a na odličnoj prezentaciji i poticajima za daljnju raspravu i istraživanje ove teme.

S obzirom na to da je tema od strane članova Nacionalnog vijeća odlično prihvaćena te prepoznata kao jedna od onih na kojima bi trebalo djelovati na nacionalnoj razini u cilju unaprjeđenja sustava visokog obrazovanja i svih pripadajućih propisa, predsjednica je predložila da Nacionalno vijeće donese preporuke o povoljnijim uvjetima studiranja stranaca u Republici Hrvatskoj i na taj način doprinese unaprjeđenju internacionalizacije visokog obrazovanja. Predsjednica je zamolila članove da pošalju svoje ideje za takvu preporuku kako bi ih se sve objedinilo u dokument.

Ad 4.

Marina Cvitanušić Brečić, predsjednica Nacionalnog vijeća, izvijestila je članove da je u tijeku donošenje posebne odluke MZO-a o troškovima naknade za prijevoz za članove koji na sjednice Nacionalnog vijeća dolaze s područja izvan Zagreba. Prema posebnoj odluci, ako bude prihvaćena u predloženom obliku, tim članovima trebali bi se nadoknađivati stvarni troškovi putovanja. Članovi Nacionalnog vijeća bit će obaviješteni o odgovoru MZO-a na navedeni zahtjev za donošenjem posebne odluke.

Članovi su upoznati s obvezom donošenja izvješća o radu Nacionalnog vijeća sljedeće godine, u tom bi se izvješću trebale naći sve aktivnosti koje je Nacionalno vijeće provodilo, sjednice koje je održavalo, preporuke, mišljenja i stavove koje je donijelo i sl.

Josipa Češnovar, nacionalna koordinatorica sektorskih vijeća iz MZO-a, informirala je ostale članove Nacionalnog vijeća da su u tijeku pripreme za novi ESF+ projekt, planirani početak projekta je druga polovina 2023. U okviru tog projekta predlažu se aktivnosti kojima će se pružiti potpora radu i Nacionalnog vijeća. S obzirom na to da je u tijeku priprema projektne dokumentacije, članovi Nacionalnog vijeća pozvani su da dostave svoje prijedloge za dodatne aktivnosti Nacionalnog vijeća koje bi se mogle financirati iz projektnih sredstava.

Mario Vučić, predstavnik Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, predložio je mogućnost financiranja aktivnosti za obrazovanje odraslih i povezivanja obrazovanja odraslih s tržištem rada jer su često polaznici obrazovanja odraslih ranjive skupine, a jedna od važnih ideja projekta je i socijalna dimenzija koja bi trebala biti uključiva na svim razinama sustava.

Sjednica je završila u 15,45.

Zapisnik sastavio:

Marko Ek

Zapisnik odobrila:

Marina Cvitanušić Brečić
Predsjednica Nacionalnog vijeća za razvoj
ljudskih potencijala

